

บันทึก

เรื่อง การออกประกาศสงวนที่ดินของรัฐซึ่งมีได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง
เพื่อประโยชน์แก่งานทางโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง
ที่ถูกยกเลิกแล้ว

กรมทางหลวง ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ คค ๐๖๑๐/๑๒๔๒๗ ลงวันที่ ๒๕
สิงหาคม ๒๕๓๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า ในการดำเนินการสงวนที่ดินของ
รัฐซึ่งมีได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครองเพื่อประโยชน์แก่งานทางของกรมทางหลวง รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงคมนาคมอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๖๐ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ ลง
วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ประกาศสงวนที่ดินเพื่อประโยชน์แก่งานทาง รวม ๘ ฉบับ คือ

๑. ประกาศกระทรวงคมนาคม ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ เรื่อง สงวน
ที่ดินเพื่อประโยชน์แก่งานทางริมทางหลวงหมายเลข ๒๓ ตอนนยโสธร-เขื่องใน

๒. ประกาศกระทรวงคมนาคม ลงวันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๔ เรื่อง สงวน
ที่ดินเพื่อประโยชน์แก่งานทางบริเวณริมทางหลวงหมายเลข ๒๒๒ ตอนบ้านเอือด-อำเภอบึงกาฬ

๓. ประกาศกระทรวงคมนาคม ลงวันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๔ เรื่อง สงวน
ที่ดินเพื่อประโยชน์แก่งานทางบริเวณริมทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ ตอนอำเภอบึงกาฬ-บ้านดงบัง

๔. ประกาศกระทรวงคมนาคม ลงวันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๔ เรื่อง สงวน
ที่ดินเพื่อประโยชน์แก่งานทางบริเวณริมทางหลวงหมายเลข ๒๐๒๖ตอนบ้านหนองหิ้ง-อำเภอกะ
กา

๕. ประกาศกระทรวงคมนาคม ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ เรื่อง สงวน
ที่ดินเพื่อประโยชน์แก่งานทางในท้องที่ตำบลผาลัง อำเภอมือง จังหวัดน่าน (ริมทางหลวง
หมายเลข ๑๐๘๐ ตอนต่อเขตเทศบาลน่านควบคุม-ทำวังผา ระหว่าง กม.๙+๘๙๐ (ใหม่) - กม.
๑๐+๑๔๐ (ใหม่))

๖. ประกาศกระทรวงคมนาคม ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ เรื่อง สงวน
ที่ดินเพื่อประโยชน์แก่งานทางในท้องที่ตำบลผาลัง อำเภอมือง จังหวัดน่าน (ริมทางหลวง
หมายเลข ๑๐๘๐ ตอนต่อเขตเทศบาลน่านควบคุม-ทำวังผา ระหว่าง กม.๗+๔๔๐ (ซ้ายทาง))

๗. ประกาศกระทรวงคมนาคม ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ เรื่อง สงวน
ที่ดินเพื่อประโยชน์แก่งานทางในท้องที่ตำบลอ้ายนาโหล อำเภอยางตลาด จังหวัดน่าน

๘. ประกาศกระทรวงคมนาคม ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๔ เรื่อง สงวน
ที่ดินเพื่อประโยชน์แก่งานทางในท้องที่ตำบลนาโปล อำเภอลำปาง

ต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ ในราชกิจจานุ
เบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๕๒ วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๓๕ ซึ่งมีผลให้ยกเลิกประกาศของคณะ
ปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และใช้บังคับพระราชบัญญัติทาง

หลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ แทนตั้งแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๓๕ เป็นต้นไป และต่อมากระทรวงคมนาคมได้มีหนังสือ ที่ คค ๐๒๑๑/๕๐๒๑ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ส่งประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง สงวนที่ดินเพื่อประโยชน์แก่งานทางทั้ง ๘ ฉบับดังกล่าวไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามนัยข้อ ๖๐ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งตามหนังสือ ที่ นร ๐๒๐๙/๕๑๗๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๓๕ ว่า สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ดำเนินการประกาศเรื่องดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๗๙ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๓๕

กรมทางหลวงจึงขอหารือว่า การที่ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง สงวนที่ดินเพื่อประโยชน์แก่งานทาง ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๖๐ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาภายหลังประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวได้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว จะมีผลเป็นการประกาศสงวนที่ดินเพื่อประโยชน์แก่งานทางหรือไม่ หากกรมทางหลวงยังมีความจำเป็นต้องสงวนที่ดินนั้นไว้เพื่อประโยชน์แก่งานทาง จะต้องดำเนินการประกาศสงวนที่ดินใหม่ตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้หรือไม่ เพื่อกรมทางหลวงถือปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวประกอบกับคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงคมนาคม (กรมทางหลวง) แล้ว เห็นว่าข้อ ๖๐^๑ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทในการออกประกาศกระทรวงคมนาคมทั้ง ๘ ฉบับตามปัญหาที่หารือ นั้น เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์ในการสงวนที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครองเพื่อประโยชน์แก่งานทาง โดยให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียมาแย้งสิทธิ หากไม่มีผู้ใดแย้งสิทธิเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ถือว่าที่ดินนั้นตกอยู่ในความคุ้มครองของผู้อำนวยการทางหลวงและห้ามผู้ใดเข้าครอบครอง หักร้าง จัดทำ หรือปลูกสร้างด้วยประการใด ๆ ในที่ดินนั้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวง ดังนั้น การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมได้ลงนามในประกาศสงวนที่ดินดังกล่าวแล้ว แต่ยังมีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา จึงยังไม่มีผลเป็นการสงวนที่ดินนั้น เพราะยังดำเนินการไม่ครบถ้วนตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด และต่อมาเมื่อประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ฯ ได้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งมีผลใช้บังคับ

^๑ ข้อ ๖๐ เพื่อประโยชน์แก่งานทาง รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะสงวนที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศ ไม่มีผู้ใดแย้งสิทธิ ให้ถือว่าที่ดินนั้นตกอยู่ในความคุ้มครองของผู้อำนวยการทางหลวง และห้ามผู้ใดเข้าครอบครอง หักร้าง จัดทำ หรือปลูกสร้างด้วยประการใด ๆ ในที่ดินนั้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวง

รัฐมนตรีอาจเพิกถอนประกาศการสงวนตามวรรคหนึ่งทั้งหมดหรือบางส่วนโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ตั้งแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๓๕ ก่อนที่ประกาศสงวนที่ดินทั้ง ๘ ฉบับนั้นจะได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ประกาศเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๓๕) ประกาศดังกล่าวซึ่งได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายแม่บทที่ถูกยกเลิกแล้ว จึงไม่มีผลเป็นการประกาศสงวนที่ดินของรัฐเพื่อประโยชน์แก่งานทางตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง ดังนั้น หากกรมทางหลวงยังมีความจำเป็นต้องสงวนที่ดินเหล่านั้นเพื่อประโยชน์แก่งานทาง ก็จะต้องดำเนินการประกาศสงวนที่ดินนั้นใหม่โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๕^๒ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕

(ลงชื่อ) ไมตรี ตันเต็มทรัพย์

(นายไมตรี ตันเต็มทรัพย์)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๓๕

^๒ มาตรา ๖๕ เพื่อประโยชน์แก่งานทาง รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะสงวนที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลเข้าครอบครองโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้มีแผนที่หรือแผนผังแสดงบริเวณที่ดินที่จะสงวนติดไว้ท้ายประกาศนั้น

เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศ ไม่มีผู้ใดแย้งสิทธิ ให้ที่ดินนั้นตกอยู่ในความคุ้มครองของผู้อำนวยการทางหลวง และห้ามมิให้ผู้ใดเข้าครอบครองหักร้าง จัดทำ หรือปลูกสร้างด้วยประการใด ๆ ในที่ดินนั้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวง

รัฐมนตรีอาจเพิกถอนประกาศการสงวนตามวรรคหนึ่งทั้งหมดหรือบางส่วนโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา